

Olvassuk újra Bibót!

2011 augusztus 08. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Az 1956-os magyar forradalomról és szabadságharcról valaha leírt két legfontosabb mondatot alighanem Albert Camus francia író fogalmazta meg: „A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztend?ben. {...}"

"{...}*Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betöm?, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullnia…"*

A harmadikat pedig Bibó István 1956. november 4-én reggel: „Magyarország népe elég vérrel adózott, hogy megmutassa a világnak a szabadsághoz és igazsághoz való ragaszkodását." Az utóbbinak az ad különleges jelentést és jelent?séget, hogy a törvényes magyar demokratikus kormány államminiszteréként az orosz megszálló csapatok által elfoglalt Országházban egyedül maradva gépelte le Bibó a legendás Nyilatkozatot, majd átsétált vele a Szabadság téri amerikai követségre. Majd – mid?n javában zajlott Budapest szovjet ostroma és a magyar szabadságharcosok élet-halál harca – szép nyugodtan visszament a szovjet tankok által körülzárt Parlamentbe. *(Még két napig Bibó István a magyar kormány egyedüli képvisel?je a magyar Parlamentben, ahová november 7-én érkezik meg a szovjet birodalmi vezet?ség által kinevezett magyarországi bábkormány új feje, Kádár János.)*

Alighanem ma is ez a nemzeti történelmünk legdrámaibb képei közé tartozó jelenetsor él leginkább az emlékezetben – mármint azokéban, akik egyáltalán tudják, ki volt a száz éve született Bibó István. Jellemz?, hogy az évfordulón megemlékez? néhány újságcikk mind arról kesereg, amir?l egyébként már tíz éve is, hogy Bibó életét és életm?vét gyakorlatilag elfelejtették, már alig hivatkoznak rá, holott 1979-es halála után, a kilencvenes évek elejéig az akkori szellemi, majd demokratikus politikai ellenzék minden számottev? irányzata, csoportja számára ?, a huszadik század egyik legjelent?sebb politikai gondolkodója volt a közös példakép, mérce, útjelz?.

Bibó politikailag elkötelezett, antikommunista baloldali, ugyanakkor szellemi, erkölcsi fundamentumait tekintve keresztyén, demokrata gondolkodó és közéleti ember volt, aki minden diktatúrát, elnyomást és kizsákmányolást következetesen elutasított. Az 1945–47 közötti demokratikus kísérlett?l és az 1956-os forradalomtól is azon „harmadikutas”, demokratikus szocializmusnak nevezett gazdasági és társadalmi rendszernek a megvalósítását remélte, amely ötvözi a nyugati kapitalizmus polgári és politikai szabadságjogait, a népképviseleti, demokratikus jogállam legfejlettebb technikáit a kizsákmányolás és a nagy vagyoni egyenl?tlenségek felszámolására irányuló szocialista célkit?zéssel, illetve vívmányokkal. Bibó 1956–57-ben azért nem akarta a kapitalista, „ókonzervatív” restaurációt Magyarországon, mert attól tartott, hogy a mamutvagyon újraképz?désének ?si, er?szakos és korrupt folyamatai gát(lás)talanul érvényesülnek, így „a népképviseleti demokrácia intézményei igen könnyen válnak földesurak, pénzemberek és korrupt politikusok bábjátékává”, s a szegények még szegényebbek, a gazdagok még gazdagabbak lesznek… A mából visszanézve vajon nem volt igaza?

Sokan, akik – függetlenül attól, hogy melyik oldalon állnak – úgy érzik, a rendszerváltozás során valahol (megint) utat vesztettünk, meglep?en id?szer?nek és érdekesnek fogják tartani Bibó ötven–hatvan évvel ezel?tti elemzéseinek jó néhány gondolatát és következtetését. De ehhez el? kell venni, figyelmesen elolvasni és becsületesen végiggondolni a legfontosabb tanulmányait. Mivel Bibó számára a gondolkodás, az igazság keresése és kimondása becsület dolga volt, tartozunk neki ennyivel. Akár egyetértünk vele, akár nem.
Faggyas Sándor, magyarhirlap.hu

Ajánló